

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТУ

Ткач Микола Євгенович

аспірант,

Західноукраїнський національний університет

Вовчук Дмитро Миколайович

аспірант,

Західноукраїнський національний університет

Зважаючи на сучасні тенденції кліматичних проблем, виснаження природних ресурсів та зростання цін на енергоресурси, потреба в раціональному енергоспоживанні є не тільки актуальною, а й нагальною для всіх секторів економіки.

Наукове значення проблеми функціонування ефективної системи енергоменеджменту зумовлене необхідністю дослідження механізмів і практик, які дозволяють досягати оптимального балансу між витратами та використанням енергії. Розробка ефективної системи енергоменеджменту для суб'єктів господарювання включає не лише технічні рішення, а й управлінські підходи, які сприяють впровадженню інноваційних методів зниження енергоспоживання, оптимізації виробничих процесів та підвищенню економічної ефективності. Актуальність цього питання також підсилюється розвитком концепції сталого розвитку, яка вимагає від бізнесу не тільки економічного зростання, а й дотримання екологічних стандартів.

Ефективна система енергоменеджменту є стратегічним інструментом, що забезпечує можливість постійного контролю за використанням енергоресурсів і сприяє реалізації заходів щодо зниження споживання енергії.

Ефективне функціонування системи енергоменеджменту в практичній площині передбачає акумулювання людського, фінансового, управлінського потенціалу. Так, кваліфіковані фахівці у сфері енергоменеджменту – це основа у забезпеченні ефективного, економічного та екологічно відповідального використання енергії.

Висококваліфіковані фахівці, що займаються аналізом і аудитом енергоспоживання здатні виявити джерела енерговтрат і, водночас, можливості для підвищення енергоефективності роботи підприємства. Для менеджменту суб'єктів господарювання на основі отриманих даних є можливість розробляти та впроваджувати енергоефективні рішення, такі як модернізація обладнання, автоматизація процесів та перехід на альтернативні джерела енергії.

Кваліфіковані енергоменеджери здійснюють оцінку економічної ефективності енергопроектів щоб менеджмент зміг ухвалювати обґрунтовані рішення щодо інвестицій в енергоефективні технології. Відповідальність за дотримання нормативних вимог щодо енергозбереження та екологічної безпеки, сприяння формуванню культури відповідального використання енергії через навчання персоналу ефективним практикам виводить роль енергоменеджера на пріоритетні позиції в організаційній структурі підприємства.

Кваліфіковані фахівці у сфері енергоменеджменту – це людський капітал, що лежить в основі формування культури енергозбереження та є джерелом знань та елементом системи мотивації до енергоефективної поведінки.

Поряд із кваліфікацією персоналу важливе значення відіграє фінансування проектів енергоменеджменту. У статті 17 Закону України «Про енергетичну ефективність» зазначено, що «центральною владою, що реалізує державну політику у сфері забезпечення енергетичної ефективності, створює умови для розвитку ринку енергосервісу та доступу суб'єктів малого і середнього підприємництва до цього ринку шляхом <...> поширення інформації про: фінансові інструменти (гранти, кредити, страхування) та інші механізми, спрямовані на стимулювання здійснення енергосервісу; <...> сприяння залученню незалежних ринкових посередників (банків та інших фінансових установ), що стимулюватимуть споживачів і виконавців енергосервісу до укладення енергосервісних договорів...» [1].

Основними джерелами фінансування енергозберігаючих проектів на сьогодні є державне фінансування, банківське фінансування (банківське кредитування), корпоративне фінансування та кошти міжнародних організацій та установ (міжнародне фінансування)

В Україні фінансування енергозберігаючих проектів відбувається через функціонування ДУ «Фонд Енергоефективності», місія якого полягає у тому щоб «підняти Україну до європейського рівня енергоефективності шляхом зменшення рівня споживання енергії та викидів CO₂ у житловому секторі» [2]. Діяльність Фонду передбачає підтримку об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) з метою впровадження енергоефективних заходів через відповідні грантові програми на реалізацію комплексних технічних рішень з урахуванням найкращих світових практик.

Діяльність фонду відбувається завдяки консолідації джерел фінансування, оскільки фонд енергоефективності фінансується за рахунок коштів Держбюджету України, фінансової підтримки ЄС та уряду Німеччини [3; 4].

На сьогодні в умовах війни в Україні Фонд пропонує участь ОСББ у програмах «Енергодім» (енергомодернізація багатоквартирних будинків

через зовнішнє оновлення будинку та модернізацію внутрішніх енергосистем) та «Відновидім» (фінансування будівельно-монтажних робіт з відновлення житлових будівель ОСББ, які були пошкоджені внаслідок військових дій).

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про енергетичну ефективність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1818-20#Text>
2. Фонд енергоефективності. URL: <https://eefund.org.ua/>
3. Місія Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження в Україні. URL: <https://saee.gov.ua/uk/content/mission>
4. Урядом затверджено Порядок використання коштів Державного фонду декарбонізації та енергоефективної трансформації. URL: <https://saee.gov.ua/uk/news/5247>